

MÜSLÜMAN TOPLUMUNDA EĞİTİM

Kardeşlerimizden bir tanesi sormuş:

“Çocuğumu Katolik kolejine göndereyim mi?”

Olmaz ya...

“Oradaki eğitim daha güzel!”

Eğitim daha güzel ama senin küçücük çocuğun allâme-i cihan değil ki oradaki sözlere kanar, aldanır, gerçekleri öğrenemez.

Bir hıristiyan bizim müslümanların açtığı bir internet sayfasına yazı göndermiş; ona cevap vereceğiz inşaallah. Onu basalım da internette ona cevap yazalım; cevapsız kalmaz o. Bizim sitelerimize giriyorlar.

Mesela tasavvuf sayfası; biz kendimiz müslümanlar olarak yapıyoruz. O giriyor, orada inkâr ediyor; “Şu şöyle, bu böyle. Yalan, yanlış” bilmem ne, bir sürü laf söylüyor. Ama o işi; “Bilmeyen belki kanar.” diye yapıyor, saldırıyor. Oraya bile gelmiş, evimizin içine bile girmiş.

Zaten hepimizin evinde televizyon var mı?

Tamam, var, girdi çünkü. Televizyonda kaç tane hıristiyan kanalı var, sabahları vaaz yapıyor, vaazlardan ayrı da başka zamanlarda Hıristiyanlığı övecek, Müslümanlığı kötüleyecek, kendi işini ilerletecek, halkı kendisine çekecek çalışmalar yapıyor.

Çocuğun başını severken papanın resmini çekiyor. Öbür tarafta Sırpın müslümanı öldürdüğü zaman, topluca mezara gömdüğü zamanın resmini çekmiyor.

Nedir bu?

Kanal elinde, istediği şeyi gösteriyor, istediği şeyi saklıyor; bilmeyen de aldanıyor.

Allahu Teâlâ hazretleri uyanıklık nasip etsin, gayret nasip etsin; güzel çalışıp da bu fırsatta, bu imtihanda Cenâb-ı Hakk'ın rızasını kazanmayı cümlemize nasip etsin.

el-Fâtiha.

Bu hadîs-i şerîf, kaynaklarda İbn Abbas *radiyallahu anhümâ*'dan rivayet olunmuş.

Efendimiz müjdeliyor ki bildiriyor ki;

a. Kıyamet Gününde Cennete İlk Çağrılacak Olanlar Hamd Edenlerdir

“Kıyamet gününde cennete ilk çağrılacak olanlar; ‘Buyurun, cennete girin.’ diye ilk çağrılacak olanlar hamd edicilerdir, Cenâb-ı Hakk’a hamd edicilerdir.”

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ

Ellezîne yahmedûnallahi yünfikûne fi's-serrâi ve'd-darrâ'.¹ “Sevinçli zamanlarında da Allah’a hamd eden, zarara uğradıkları meşakkatli, sıkıntılı zamanlarında da Allah’a hamd edenlerdir.”

“Çok şükür verdiğin nimetlere yâ Rabbi!”

Bak işte senin işin bozulmuş, şöyle olmuş, böyle olmuş, şu dert, bu dert... Elhamdülillah...

Nimete şükredilir de müslüman kötü bir durumda da yine hamd eder.

Hamd ne demek?

“Övgü Allah’adır, her işi övülmeye layıktır.”

Eh, öyle takdir eylemiş.

¹ 3/Âl-i İmran, 134.

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

*Innâ lillâh ve innâ ileyhi râciûn.*²

Hamd edenler... Cennete ilk önce onlar girecek.

Onun için Cenâb-ı Hakk bizi *hammadlar'* an eylesin.

Hammad ne demek?

“Hamdi çok yapanlar” demek.

Hâmid olursa, -bazen isim Hâmid olur- “hamd eden” demek.

Hammad olursa “çok çok çok hamd eden, hamdi meslek edinmiş olan” demek, “artık işi gücü hamd olmuş” demek. Allah bizi *hammadlar'* dan eylesin.

Üçüncü hadîs-i şerîf:

أَوَّلُ مَنْ عَانَقَ إِبْرَاهِيمَ، وَكَانَ قَبْلَ السُّجُودِ يَسْجُدُ
هَذَا لِهَذَا، وَهَذَا لِهَذَا؛ فَجَاءَ الْإِسْلَامُ بِالْمُصَافِحَةِ

² 2/Bakara, 156.

*Evvelü men âneka İbrâhîmü ve kâne kab-
le's-sücûdi yescüdü hâzâ li hâzâ ve hâzâ li
hâzâ fe-ceale'l-İslâmü bi'l-musâfehah.*

İlk defa kardeşini kucaklayıp da selamla-
şan, muânaka yapan, boynuna sarılarak se-
lamlama âdetini ilk yapan İbrahim *aleyhisse-
lam*'dır. Ondan evvel birisi ötekisiyle karşıla-
ştığı zaman, o ona secde ederdi, o ona secde
ederdi; hürmeti öyle gösterirlerdi.

İbrahim *aleyhisselam* o secdeyi uygun
görmemiş. İşte “canım kardeşim” diye boy-
nuna sarılmayı ilk defa o yapmış.

Fe-ceale İslâmü bi'l-musâfahah. “İslâm
da musafahayı getirmiş.”

“es-Selâmü aleyküm ve rahmetullah, na-
sılsın kardeşim?”

El sıkışma, musafaha.

Ama böyle değil de böyle. Parmaklar
aşağı doğru değil, yukarı doğru. Böyle tutulu-
yor İslâm'da, iki elle tutuluyor. Böyle değil,
böyle oluyor.

İslâm'da kadınlarla musafaha yok, Pey-
gamber Efendimiz musafaha etmemiş. Onun
için kadınlarla musafaha edilmiyor.

“İslâm musafahayı getirmiştir.” diyor.

Tabi İslâm, selâmı da getirmiştir. *es-Selâmü aleyküm ve rahmetullah*, selamlaşmanın en güzeli. En güzel temenni, en güzel dilek, en güzel istek; onun dünya ve âhirette selamette olması, cennete girmesi, darü's-selâm olan cennete girmesi.

Allahu Teâlâ hazretleri her davranışımızı da İslâm'a uygun yapmaya bizi muvaffak eylesin, İslâmî âdeti uygulamayı, İslâmî olmayan âdetleri bırakmayı nasip eylesin.

el-Fâtiha.

el-Hamdü lillâhi rabbi'l-âlemin hamden kesîren tayyiben mübâreken fîhi âlâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtü ve's-selâmü âlâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn.

Emma ba'd:

Fe-kâle Resûlullah sallallahu teâlâ aleyhi ve sellem:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ خَلَقَ الدُّنْيَا مِنْذُ خَلَقَهَا، فَلَمْ يَنْظُرْ
إِلَيْهَا بَعْدُ، إِلَّا مَكَانَ الْمُتَعَبِّدِينَ مِنْهَا، وَلَيْسَ بِنَاطِرٍ
إِلَيْهَا إِلَى يَوْمٍ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ، وَيَأْذَنُ فِي هَلَاكِهَا
مَقْتًا بِهَا، وَلَمْ يُؤْثِرْهَا عَلَى الْآخِرَةِ

*Inna'llâhe azze ve celle halaka'd-dünyâ
münzü halkıhâ fe lem yenzur ileyhâ ba'dü
illâ bi mekane'l-müteabbidîne minhâ ve ley-
se bi nâzırin ileyhâ ilâ yevmi yünfehu fi's-
sûri ve ye'zenü fî helâkihâ makten bihâ ve
lem yü'sirhâ ale'l-âhireh.*

Bu hadîs-i şerîfi, İbn Asâkir kaydetmiş. Râvisi Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*. Peygamber Efendimiz'den o duymuş, naklediyor.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Inna'llâhe azze ve celle. “Çok azîz ve celîl olan Allahu Teâlâ hazretleri.” *Halaka'd-dünyâ.* “Dünyayı yarattı.” *Münzü halkıhâ.* “Yarattığı zamandan beri.” *Fe lem yenzur ileyhâ.* “Dünyaya nazar eylemedi.”

Cenâb-ı Hakk her şeyi görücüdür.

Bimâ ta'melûne basîr.

Her şeyi görür, her şeyi bilir.

“Allah dünyaya bakmadı.” demekten murat, “Rahmet nazarıyla, severek nazar eylemedi.” demek.

Dünyanın kıymeti yok. Allah dünyayı sevmiyor. *Ba'dü*. O yarattığı zamandan beri...

“Dünyayı yarattı ama Cenâb-ı Hakk dünyaya nazar eylemedi, nazar buyurmadı, teveccüh nazarıyla nazar buyurmadı.”

İllâ bi mekâne'l-müteabbidîne minhâ. “Ancak içinde abid kullarının ibadet ettikleri mekânlar hariç.”

Allah oraları seviyor. İbadet yerlerini, kulların ibadet için toplandığı yerleri seviyor, oraya rahmet nazarıyla nazar ediyor. Ama başka bir yere sevgi gözüyle, değer vererek, rahmet nazarıyla bakıp teveccüh eylemiyor.

Ve leyse bi nâzırin ileyhâ ilâ yevmi yünfehu fi's-sûr. “Sûr'a üfürüleceği zamana kadar da yine öyle dünyaya rahmet nazarıyla bakacak değildir.”

Sûr'a üfürülme neyin alametidir?

“Kıyametin kopması” alametidir.

İsrafil *aleyhisselam* sûr’a üfürdüğü zaman kıyamet kopmaya başlayacaktır.

“Dünyanın yaratıldığı zamandan, kıyametin kopacağı zamana kadar, Allahu Teâlâ hazretleri dünyaya teveccüh nazarıyla nazar eylememiştir. Dünyanın kıymeti olmadığından, sevimli bir tarafı olmadığından, değeri olmadığından... Ama ibadet yerleri müstesna; oraları seviyor. Mekke, Mescid-i Haram, Kâbe-i Müşerrefe, Medine-i Münevvere, Kudüs Şerîf, Mescid-i Aksâ, mescitler, ibadet yerleri hariç.”

Tabi kendisine ibadet edilen yerler, putlara ibadet edilen yerler değil.

Ye’zenü fî helâkihâ makten bihâ. “Ona olan kırgınlığından dolayı, onun helâkine de izin verecektir.”

Cenâb-ı Hakk, dünyayı sevmediğinden kıyamet kopup da dünyanın mahvolmasına da izin verecektir. Çünkü bu dünya, kulları Cenâb-ı Hakk’ın yolundan alıkoyuyor, aldatıyor, saptırıyor. Dünyayı seviyorlar, Allah’ın yolunda gitmiyorlar, dünyalık için birbirlerine

zulmediyorlar, dünyalık için savaş ediyorlar, dünyalık için kalp kırıyorlar, neler yapıyorlar...

Onun için kızgınlığından, gazabından dolayı helâkını da emredecek, “Helâk olsun bu dünya! Helâk edin, ey meleklerim!” diyecek ve kıyamet kopacak, dünya helâk olacak.

Ve lem yû’sirhâ ale’l-âhireh. “Ve Allah dünyayı âhirete, âhiretin yanında, karşısında değer vererek tercih de etmedi.”

Hiçbir zaman tercih etmedi ve etmeyecek. Dünyanın bir değeri yok. Dünyanın Allah indinde bir hoş tarafı yok.

b. Mümin Olan Dünyaya Aldanmaz

O halde ne oluyor?

Mü’min olan dünyaya aldanmaz. Mü’min olan dünyaya kapılıp âhireti unutmaz. Mü’min olan dünyayı tercih edip âhiretini mahvetmez. Mü’min olan hubb u dünyaya kapılıp, hubb u sivâya kapılıp Allah sevgisinden mahrum kalmaz.

Mü’min olan kalbine dünya sevgisini doldurup da kendisini Allah’ın kızdığı bir kul durumuna düşürmez. Dünyaya karşı zühd sahibi

olur, metelik vermez, aldırılmaz. “Dünya geçici. Ne kıymeti var?” der, zühd sahibi olur. İbadetine bakar, âhiretini kazanmaya bakar, Allah’ın rızasını kazanmaya bakar.

Malı vermek gerekiyorsa Allah yolunda verir. Canı vermek gerekiyorsa Cenâb-ı Hakk’ın uğrunda fî sebîlillah canını feda eder, hayatına son verecek bir işe seve seve koyulur, aşk ile şevk ile cihada girer, aşk ile şevk ile harp meydanına atılır, aşk ile şevk ile düşmanla çarpışır.

Allahu Teâlâ hazretleri bu gerçeği iyi anlayıp da buradayken âhireti kazanmayı bizlere nasip eylesin. Tabi kolay değil. Çünkü dünya süslüdür, dünya süslenmiştir, dünya bir tuzaktır; tuzağı bilmeyenler düşerler.

Dünya aldatıcı bir tuzaktır ve başarılı bir baştan çıkarıcıdır. Çünkü Hz. Âdem atamızın zamanından bu zamana kadar nice insanları baştan çıkarmayı başarmıştır.

Hatta Hz. Âdem’in oğulları bile birbirleri ile kavga etmişlerdir. Birisi ötekisini öldürmüştür, katil olmuştur.

Onun için bu acayip gerçeği, ilk başta çok şaşırtıcı olan gerçeği iyi anlamamız lazım. Bunu sahabe-i kirâm anlamıştır, selef-i sâlihînimiz anlamıştır, hakiki ârif kullar anlamıştır.

Anlamayan; “Hadi ya, olur mu öyle şey? Ben bu dünyaya bir defa geldim. Benim burada ne kadar mümkünse o kadar zevk etmem, sefa sürmem lazım.” der, “Şu ölümlü dünyada vur patlasın çal oynasın.” der, “Ölmeden evvel ne yaparsam yapayım.” diye düşünür.

Bu da bir hayat görüşü, bu da bir felsefe. Böyle düşünenler de var. “Ye iç, yan gel, keyfine bak” diyenler var. “İçkiyi getir; çalsın sazlar oynasın kızlar” diyenler var.

Yok değil; bunlar da gerçek. Onları da ondan vazgeçiremiyorsun.

“Bırak içkiyi!”

Bırakamıyor.

“Gitme şu kadının peşine!”

Bırakamıyor.

“Yapma şu işi, kumarı bırak!”

Bırakamıyor.

Onların da zevki var, onların da bir çeşit zevki var ve aldaniyorlar. Birçok insan bu zevklere takiliyor ve kendisini yenemiyor, kendisinin ona olan meylini yenemiyor.

Bazısı da inanmadığı için; “hadi ya!” diyor, “İnsan öldükten sonra dirilir mi?”

Eline kemiği almış, Peygamber Efendimiz’in karşısına geçmiş, kemiği ufalamış:

“Bu kemik böyle kum olduktan sonra mı Allah bu kemiği diriltecek?” diyor.

Böyle inkâr edenler de var. Bu devirde de öyle. Şu anda da bu İngilizlerin ağızlarını kurcalasan, konuşsan, Türkiye’deki Türkçe bilen kâfircikleri bir takip etsen, gazeteleri, filmleri bir seyretsen, bir dolmuşa binsen de bir arabesk mûsikî parçası dinlesen aklın başından gider, neler neler, ne küfürler...

Kâfir durumuna düşüren ne kadar iman dışı laflar, saygısızlıklar, Cenâb-ı Hakk’a isyanlar, nice nice günahlara alkış tutanlar, seve seve yapanlar...

Bir de yapmayanlara “yuh, enayi, yaşamasını bilmiyor, hayattan kâm almasını bil-

miyor. Halbuki parası var, pulu var.” diye ayıplayanlar, tip tip insanlar var.

Hepsini gördük, hepsinin içinde yaşadık. Allah bizi İstanbul’a nasip etti, İstanbul’da yetişmeyi nasip etti, İstanbul’da tahsil görmeyi nasip etti; İstanbul’da her çeşit adamı bulabilirsin; kabadayısını, zorbasını, haydudunu, kumarbazını, yankesicisini, züppesini, sosyetiğini, çıtkırıldımını, her çeşidini görürsün.

Kadıköy tarafında da oturduk, Fatih tarafında da oturduk; lüks semtlerini de biliyoruz, oranın boyalı insanlarını da biliyoruz, beri tarafın fukarasını da biliyoruz, gecekondu muhitini de biliyoruz; hepsini gördük.

Ama işin doğrusu, bu dâr-ı dünya, bir fâni dünyadır. Bu dünyaya değer vermeye değmez. Gözünü aç, Allah’ın rızasını kazanmaya çalış, âhiretine hazırlan, cenneti elinden kaçıрма.

Doğrusu budur ama çok kimse cenneti kaçırıyor, çok kimse güle oynaya cehenneme gidiyor.

Allah bizi, çoluk çocuğumuzu ve sevdiklerimizi şaşkırtmasın, şaşkıranları doğru yola sevk eylesin, tevfiğini refik eylesin, hidayet ihsan eylesin.

Allah'ın sevmediği bir şey bu ama insanlar seviyorlar çünkü dünya boyalı boyalı, aldatıyor..

Dünyayı eski şairler bir kocakarıya benzetmişler.

Neden?

Köhne dünya da ondan. Kaç bin seneden beri... Yaşlı dünya...

Kocakarı... Niye karıya benzetmişler?

Çünkü erkek mert olur, sözünde durur, kadın durmaz diye oradan karıya benzetmişler. Karı gibi yan çiziyor, yamuk işler yapıyor.

Ama öyle bir boya çalmış ki yüzüne; pudraları sürmüş, üstüne allıkları sürmüş, gözünün etrafına kalemlerle boyamış, kaşlarını boyamış, kirpiklerini kıyırmış, saçlarını taramış, giyinmiş, donanmış; uzaktan bakan bebek gibi görüyor, "Aman şunun güzelliğine bak..." peşine takılıyor. "Kocakarı bu! Düşme bunun peşine! Kaç bin yıllık bu... Sen bunun

boyalı olduğuna bakma; bu bir yüzünü yıkadı mı, boyaları gitti mi altından cadaloz yüzü çıkacak.

Fettan, hilekâr, aldatıcı, boyalı, vefasız bir kocakarı fahişeye benzetmişler. Çünkü vefasız; aldatıyor, ona gönül verenleri bırakıyor, başkasını aldatıyor, kendisine bağlıyor, onu da bırakıyor.

Kime yâr oldu bu fâni dünya? Bu köhne dünya şimdiye kadar kime yâr olmuş?

Hiç kimseye yâr olmamış; yoldan çıkartmış, aldatmış, ondan sonra yüzüstü bırakıp gitmiş. “Ben senin için her türlü fedakârlığı yaptım, peşinden geldim.” Hiç aldırıldığı yok. Firavunlar, Nemrudlar, Karunlar...

Karun ki hazinelerinin kapılarının anahtarlarını bir grup insan taşımış, bir insan taşıyamazmış. Hazineleri var; ne oldu?

فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ

Onu da, sarayını da Cenâb-ı Hak yerin dibine geçirdi.³

Koca saray yerin dibine geçer mi?

³ 28/Kasas, 81.

Öyle bir geçer ki... İşte Gölcük; deniz kenarında askerî masrafla yapılmış betonarme bina nasıl göçtü? Apartmanlar nasıl suyun altına geçti? Suyun altında nasıl resimlerini görüyoruz? Şu sokak bu sokak diyor, levha suyun altında... Ne sokağı... Nasıl geçti yerin altına? Lut kavmini Cenâb-ı Hak nasıl helâk etti?

Olur. Dünya hiç kimseye de vefa göstermemiştir, herkesi de aldatmıştır, hâlâ da aldatıyor; hem de ihtiyar, ama boyalı olduğu için uzaktan bakan onu güzel, genç sanıyor. Genç değil, ihtiyar, buruşuk, köhne; ama aldatıyor.

İkinci hadîs-i şerîf:

إِنَّ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ قَالَ إِنَّا أَنْزَلْنَا الْمَالَ لِإِقَامِ الصَّلَاةِ
وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ وَلَوْ كَانَ لابْنِ آدَمَ وادٍ لِأَحَبِّ أَنْ
يَكُونَ لَهُ ثَانٍ وَلَوْ كَانَ لَهُ وادٍ لِأَحَبِّ أَنْ يَكُونَ
لَهُمَا ثَالِثٌ وَلَا يَمْلَأُ جَوْفَ ابْنِ آدَمَ إِلَّا التُّرَابُ ثُمَّ
يَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ تَابَ

İnna'llâhe azze ve celle kâle: Innâ enzelne'l-mâle li-ikâmi's-salâti ve îtâi'z-zekâti velev kâne li'bni Âdeme vâdin le-ehabbe en yekûne lehû sânin velev kâne lehû vâdiyâni le-ehabbe en yekûne s-sâlisün ve lâ yemleu cevfe'bni Âdeme ille't-turâbu sümme yetûbu'llâhu alâ men tâbe.

İnna'llâhe azze ve celle kâle. “Çok aziz ve pek celil olan Allahu Teâlâ hazretleri buyurdu ki.” diyor Peygamber Efendimiz.

İnnâ enzelne'l-mâle li-ikâmi's-salâti ve îtâi'z-zekâti. “Ben Azîmüşşan malı yeryüzüne namazlar kılınsın, zekâtlar verilsin diye indirdim.”

“İnsanlara malı ondan verdim. Dinî görevler yapılınsın diye verdim. Ama insanlar böyle yapmıyorlar, malı yerine sarf etmiyorlar.”

Velev kâne li'bni Âdeme vâdin. “Eğer şu âdemoğlu için bir vadi olsaydı...” *Le-ehabbe en yekûne lehû sânin.* “İkinci bir vadisi olmasını isterdi.” *Velev kâne lehû vâdiyâni.* “İki vadisi olsaydı...” *Le-ehabbe en yekûne s-sâliseti.* “Bunlara üçüncü bir vadinin eklenmesini isterdi, temenni ederdi.” *Ve lâ yemleu cevfe'bni Âdeme ille't-turâbu.* “Bu âde-

moğlunun gözünü, içini, karnını topraktan başka bir şey doyuramaz, dolduramaz.”

Çünkü bir vadisi olsa öteki vadiyi ister, iki tane vadisi olsa üçüncüyü ister. Başka bir hadîs-i şerîfe göre de; “Bir vadi dolusu altını olsa iki vadi dolusu altın ister.” diye geçiyor.

Bir vadiyi düşünün; akıp giden bir geniş nehir, etrafı yeşillikleriyle, yamaçlarıyla uçsuz bucaksız uzayıp gidiyor. Arazi de demek olur.

Lev kâne li’bni Âdeme vâdiyâni min zehbin. “Altın ile dolu iki vadisi olsa...” *Lebteğâ ileyhime’s-sâlise.* “Üçüncüyü biriktirmeye uğraşır.”

“Ve âdemoğlunun gözünü, gönlünü, - *cevfe’bni Âdem, cevfe* “iç” demek- içini...” *İlle’t-turâb.* “Ancak toprak doldurur.”

Gözünü ancak toprak doldurur. Gözü başka türlü doymaz. Ne kadar gelse, “daha gelsin” der.

Sümme yetûbu’llâhu alâ men tâbe. “Allah dilediğine teveccüh buyurur. Allahu Teâlâ hazretleri dilediğine tevbe nasip eyler, onu iyi kul eder.”

Yoksa ötekiler maldan mülkten uğraşırken vadeleri yeter, ömürleri biter, Azrail gelir canını alır, götürür. Tevbe nasip olmaz. “O vadi senin bu vadi benim... Kazanacağım da kazanacağım da kazanacağım... Biriktireceğim de biriktireceğim de biriktireceğim... Altınlarımı odalara dolduracağım, anahtarlarını adamlarım taşıyacak...” derken yerin dibine batar.

Ne yapmak lazım?

Aldanmamak lazım. Görevleri yapmak lazım.

Allahu Teâlâ hazretleri bu malı insanlara ibadet için ihsan etmiş. Namazı kılsınlar, zekâtı versinler, hayrı hasenâtı yapsınlar, Allah’a iyi kul olsunlar diye bu mal bir vasıtadır. Oyalayıcı bir oyuncak. Akıllı olan onu Allah yoluna sarf eder, akıllı olmayan biriktirmeye kalkar.

Mal da yalan mülk de yalan.

İster apartman olsun, ister tarla olsun, ister para olsun, ister altın gümüş olsun; hepsi yalan. Ama insanları oyalıyor. Hadi var biraz da sen oyalan...

Mal sahibi mülk sahibi,

Hani bunun ilk sahibi?

Mal da yalan mülk de yalan,

Var biraz da sen oyalan.

Yunus Emre kısaca söyleyivermiş. Mal da yalan mülk de yalan. Yalan dünya... Evliyâullah ilahilerde az mı söylemiş; “Yalan dünyasın, yalan dünyasın, evliyâullahı alan dünyasın...” diye.

Parayı Allah vermişse “Ben bu parayla ne vazife yapmalıyım? Âhiretime yarar neler yapabilirim?” diye insanın onu yapmaya çalışması lazım.

c. Mal İle Yapılacak Vazifeler

Malla ne yapılır?

Malla sadaka verilir. Fakirlerin duası alınır. Açlar doyurulur. Çıplaklar giydirilir. Yetimler gözetilir. Dullar gözetilir. Mektepler yapılır. Camiler yapılır. Kur’an öğretecek yerler, dâru’l-Kur’anlar yapılır. Cihat yapılır. Mal İslâm’ın yayılması uğruna harcanır, sarf edilir, silah alınır, asker tutulur, ordu kurulur, İslâm korunur. Bunlara para sarf edilmediği zaman İslâm zayıf kalır, düşmanlar gelir,

İslâm ülkelerini istila ederler, müslümanları esir ederler, kadınları kızları perişan ederler, evleri barkları yıkarlar, adamlara işkence ederler, iğdiş ederler, hadım ederler, kulağını keserler, burnunu keserler, her şeyi yaparlar. Çünkü insafı yok, imanı yok.

Allahu Teâlâ hazretleri hayırlı helal mal versin. Malla yapılacak vazifeleri gösterson. Gereken görevleri yapmayı nasip etsin. Rızasını kazanmayı, sevapları almayı nasip etsin. Vefatımızdan sonra da sevap kazanacak eserleri arkada bırakmayı nasip etsin. Hayır duayla anılmamızı nasip eylesin. Cennetiyle cemâliyle cümlemizi müşerref eylesin.

Üçüncü hadîs-i şerîf:

مَنْ انْتَدَبَ خَارِجًا فِي سَبِيلِي قَالَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى
غَازِيًا ابْتِغَاءً وَجَهِي وَتَصَدِيقَ وَعَدِي وَإِيمَانًا
بِرُسُلِي فَهُوَ ضَامِنٌ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ إِمَّا يَتَوَفَّاهُ فِي
الْجَيْشِ بِأَيِّ حَتْفٍ شَاءَ فَيُدْخِلُهُ الْجَنَّةَ وَإِمَّا يَسِيحُ
فِي ضَمَانِ اللَّهِ وَإِنْ طَالَتْ غَيْبَتُهُ حَتَّى يَرُدَّهُ اللَّهُ إِلَى
أَهْلِهِ مَعَ مَالٍ نَالَ مِنْ أَجْرٍ وَغَنِيمَةٍ

İnna'llâhe teâlâ kâle: Men intedebe hâricen fî sebîlî ğâziyen ibtiġâe vechî ve tasdîka va'dî ve imânen bi-rusulî fe-hüve dâminun ala'llâhi azze ve celle immâ en yeteffâhu fi'l-ceyşi bi-eyyi hatfin şâe fe-yudhiluhu'l-cennete ve immâ yesîhu fî damâni'llâhi ve in tâlet ğaybetuhû hattâ yerüddehu'llâhu ilâ ehlihî mea mâlin nâle min ecrin ve ğanîmetin.

Bu hadîs-i şerîf Ebî Mâlik el-Eş'arî'den.

Peygamber Efendimiz *sallallahu aleyhi ve sellem* cihadı övüyor. Buyuruyor ki;

İnna'llâhe teâlâ kâle: "Aziz, yüce Allah buyurdu ki;" Men intedebe hâricen fî sebîlî. "Bir kimse benim yolumda sevap kazanmaya niyet ederek evinden yurdundan çıkarsa..." İbtiġâe vechî. "Benim teveccühümü kazanmayı, rızamı elde etmeyi düşünerek bunu yaparsa..." Ve tasdîka va'dî. "Ve benim vaat ettiğim, 'Şehit olursan sana şu mükâfatları vereceğim.' diye vaadim doğru olduğuna inanarak, onu tasdik ederek yaparsa..." Ve imânen bi-rusulî. "Benim gönderdiğim peygamberlere inanarak bu cihadı yaparsa, cihada çıkarsa..." Fe-hüve dâminun ala'llâhi azze

ve celle. "Bu Allahu Teâlâ hazretlerinin kefâleti altındadır, Cenâb-ı Hak buna muhakkak teminat vermiştir ki mükâfatlandırarak."

Nasıl mükâfatlandırarak?

İmmâ en yeteveffâhu fi'l-ceyşi bi-eyyi hatfin şâe. "Ya ordudayken nasıl bir şekildeyse ona ölümü nasip eder, böylece şehit olur..."

Ya da gazâ yolunda giderse yine şehit olmak maksadıyla yolda bile yorulsa, hastalansa, ölse, ne şekilde olursa olsun öyle...

Fe-yudhiluhu'l-cennete. "Vefat ettirir, ondan sonra cennete sokar."

Ya böyle yapar, [ya] da;

Ve immâ yesîhu fî damâni'llâhi. "Allahu Teâlâ hazretlerinin teminatı altında rahat bir şekilde rahatlığa erdirir." *Ve in tâlet ğaybetuhû.* "Ülkesinden, evinden ayrılması çok zaman önce olmuş bile olsa Allah'ın emniyeti, emaneti, kefâleti, himayesi altında Allah onu döndürür." *Hattâ yerüddehu'llâhu ilâ ehlihî.* "Allah onu ailesine kavuşturur." *Mea mâlin.* "Mal ile savaşmış, ganimet elde etmiş olarak..." *Nâle min ecrin ve ğanîmetin.* "Ka-

zandığı malla, sevapla, ganimetle Allah ailesine döndürür.”

İyi niyetle, Peygamber’in vaadine inanarak, Allah’ın vereceği mükâfatları düşünerek, Allah’ın rızasını kazanmak maksadıyla evinden çıkarsa bir insan, şöyle de olsa böyle de olsa cennetlik, kazançlı; ya ölürse Allah onu cennete sokar, ya dönerse malla, ganimetle ailesine kavuşur.

Onun için, ecdâdımız, mübarekler yakınlarıyla vedalaşmışlar ve Allah’ın rızasını kazanmak için orduya katılmışlar, savaşmışlar. Orta Asyalar’dan başlamış, Alparslanlar’la Anadolu’ya gelmişler. Oradan Süleyman Şahlar’la sallarin üstünde Gelibolu’dan geçmişler. Ondan sonra Trakya’yı, Balkanlar’ı fethetmişler; Bulgaristan, Yunanistan, Mora, Romanya fetholunmuş. Kâfilelerle Tuna’yı geçmişler. Belgrad’ı almışlar. Bosna’yı, Hersek’i almışlar. Bavyara’ya ulaşmışlar. Avusturya’nın birçok yerlerini almışlar. Macaristan ovalarında koşturmuşlar. Almanya içlerine akınlar yapmışlar. Polanya’nın güneyini zapt etmişler. Romanya’dan Beserabya’dan, Beyaz Rusya’dan Ukrayna’yı almışlar. Kırım’ı ku-

şatmışlar, almışlar. Karadeniz'i bir müslüman denizi, gölü hâline getirmişler. Ege'yi bir müslüman gölü hâline getirmişler. Cezayir'den ileri geçmişler. İtalya'dan bu tarafa düşman gemisi geçirtmemişler. Allah rızası için çalışmışlar.

Onlardan evvel de Araplar, Arap ırkından olan müslümanlar Mısır'ı, Libya'yı, Tunus'u, Cezayir'i, İspanya'yı, Fransa'nın ortasını, İsviçre'nin dağlarını, Sicilya'yı, Malta'yı fetfetmişler. Sicilya üç asır müslüman kalmış. Koskocaman ada uzun zaman müslümanların elinde kalmış. Malta adası müslümanların elinde kalmış. Ege'deki bütün adalar, Girit adası vs. müslümanların elinde. Mora yarımadası, Dalmaçya sahilleri, Bosna Hersek, Dubrovnik vs. hep oraları [almışlar.] İtalya'nın güneyinde Otranto kalesi, çizme şeklindeki yarımada'nın ökçe kısmını almışlar. Hep Allah rızası için...

Çünkü Allah yolunda yola çıktığı zaman ziyan yok; ya şehit olacak, cennete girecek, ya da malla, ganimetle yerine yurduna aradan seneler geçse de Allah döndürecek.

d. Lale Devrinden Sonra Olanlar ve Sonuçları

Müslümanlar Allah'ın dinine hizmeti bıraktınca Allah da onlara yardımını bırakmış. Allah'ın yolunda yürümeyi bıraktınca, şeytanın yoluna girince Allah da onlara cezayı vermiş. “Siz içki mi içersiniz? Siz şarap üzerine gazel mi yazarsınız? Siz Sadabâd eğlenceleri mi yaparsınız? Kaplumbağaların üstlerine mumlar dikerek, şarkıcıları ağaçların kenarlarına diplerine çekerek, sazlar çalarak, hânendeler şarkı okuyarak, sâzendeler saz çalarak, köçekler oynayarak, davullar çalarak eğlenceye mi dalarsınız? Ben sizin lale devrinizi bir döndüreyim de bir görün bu eğlencelerin sonunun nasıl olduğunu!” diye bir döndürüverdi Cenâb-ı Hak; milletin ne şarabın erguvan rengini düşünecek halleri kaldı, ne de çengiyi çalgıyı... Ama uzun asırlar zamanlar öyle zevk ü sefayla geçti.

Gidelim serv-i revanım yürü Sadabâd'e.

Ne demek *serv-i revan*?

“Servi boylum” demek.

Ne olacak?

Sâdabat o zaman eğlence yeri. Haliç pis kokulu değil. Çünkü çevre kirlenmesi o boyutlarda değil. Bağlık, bahçelik güzel bir yer.

*Bir sen ü bir ben ü bir mutrib-i pakize-
eda*

İznin olursa eğer bir de Nedîm-i şeyda

Gayrı yârânı bugün edip ey şuh feda

Gidelim serv-i revanım yürü Sadabâd'e

*Geh varıp havz kenarında hırâman ola-
lım*

“Geh gidip havuzun kenarında salına sa-
lına yürüyelim, kol kola, yan yana...”

*Geh gelip kasr-ı cinan seyrine hayran
olalım*

“Cennet köşkünün, -Paşanın birisi *Kasr-ı
Cinan* diye köşk mü yaptı, ne yaptıysa...- şu
kasr-ı cinanın seyrine bakıp hayran kalalım.”

Gâh şarkı okuyup gâh gazelhan olalım

Gidelim serv-i revanım yürü Sadabâd'e

Bak, Nedim nasıl manzaralar çiziyor...

Nedim nasıl öldü?

Fena bir şekilde öldü ama nasıl öldüğünü unuttum. Edebiyat kitaplarında vardır.

Gülelim, eğlenelim, kâim alalım dünyadan

Mâ-i tesnim içelim çeşme-i nevpaydâdan

“Oradaki falanca çeşmeden cennetteki su gibi suyu içelim.”

Görelim âb-ı hayat aktığın ejderhadan

Gidelim serv-i revanım yürü Sadabâd’e

Ejderhanın ağzından sular şıldır şıldır akıyor. Demek ejderha, yılan şeklinde oraya havuz yapmışlar. “Onu seyredelim. Gel, yürü gidelim. Bir sen ol, bir ben olayım, ey servi boylum, bir de Nedim olsun...” Zaten şiiri yazan Nedim. “İkimiz olalım” demek istiyor ama Nedim’i üçüncü gibi söylüyor.

“Bir seni, bir beni, bir de Nedim-i şeyda-aklı başından gitmiş olan Nedim-”

Gayrı yârânı bugün edip ey şuh feda

“Başka ahbabları bugün atlatıp, feda edip ikimiz gidelim.” diyor.

İşte o günahlar, işte o içkiler, işte o meyhaneler, işte o vaizlere çatmak... Vaizlere çatar. Diyor ki;

“Ey vaiz! Ne diye meyhanenin aleyhinde bulunuyorsun? Sen o meyhanenin içine girdin mi? Orada ne güzel hava var.”

“Ne güzel hava”yı sen cehennemde görürsün! Orada cehennemin havası var.

Vaizlere çatmak... Hoca “çalgı çalmak günah” demiş, saz şairi diyor ki;

“Şeytan bunun neresinde? İçinde mi dışında mı, püskülünün ucunda mı?”

Elinin körü! Şeytan sende! Vaizle alay ediyor. Hem halk şiirinde hem divan şiirinde vaizle alay ediyorlar.

Fuzûlî diyor ki;

Vaiz bize dün dûzahı vasf etti Fuzûlî

“Dün vaiz bize cehennemi anlattı.” diyor.

Vaizlere çatmışlar. “Bize dokunmayın. Keyfimize ilişmeyin. Bizi tenkit etmeyin. Bize vaaz geçmeyin. Âyet hadis okutmayın.”

Ne olacak?

Koca devlet-i aliyye-i Osmaniyye gümbür gümbür yıkıldı.

Allahu Teâlâ hazretleri alışmayınca [yardım etmiyor.] Nerede Fatih'in alışması, gayreti, himmeti, uyanıklığı ve -toplar dktrmş- asrından ileriliği; nerede ötekilerin ahâlinin perişanlığı... Allah bizi gaflet uykusundan uyandırısın. Malımızla canımızla İslâm'a güzel hizmetler etmeyi nasip eylesin. Cennetiyle cemâliyle cümlemizi müşerref eylesin. Fırsatı kaırtmasın. şeytana aldananlardan etmesin. Allı pullu dünyaya kananlardan, o kocakarının peşine takılanlardan, ondan vefa umanlardan eylemesin. Âhirete güzel hazırlanıp imtihanı başarmayı Allah cümlemize nasip eylesin.

el-Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COřAN

3 Safer 1421 / 07.05.2000

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak iin tıklayınız.](#)

